

การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ด้วยรูปแบบ

4 MAT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*

The Development on Reading Thinking and Writing Skills in

Thai Study of Prathomsuksa 4 Students by Using 4 MAT

มุกดา สุกรินทร์ (Mukda Sukarin)** สมปัด ตัญจรัญรัตน์ (Sompot Tantriratna)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และ การเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2) ศึกษาสภาพของความสามารถของนักเรียนด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองโก อำเภอกระนวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 25 คน การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท ดังนี้ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้จำนวน 6 หน่วย และแผน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT จำนวนทั้งหมด 24 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบทดสอบท้ายวงจร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และ แบบวิเคราะห์ชิ้นงานของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.12 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผลการศึกษาศภาพความสามารถด้านการอ่าน การคิด และการเขียนของนักเรียน สามารถสรุปได้ ดังนี้
  - 2.1 ด้านการอ่าน นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปข้อคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.2 ด้านการคิด นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านมาขยาย อธิบาย หรือยกตัวอย่างประกอบ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

* ได้รับการสนับสนุนจากโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว.

** นักศึกษา มหาบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเฉพาะการสอนภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3 ด้านการเขียน นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากเรื่องทีอ่านมาทำความเข้าใจและเขียนสื่อสาร โดยกำหนดสถานการณ์ เหตุการณ์ ที่แตกต่างไปจากเรื่องทีอ่าน สามารถวางแนวคิดของเรื่อง กำหนดตัวละคร มาก เหตุการณ์สำคัญ และผูกเป็นเรื่องราวนำเสนอโดยใช้ภาษาและการจัดระบบข้อมูลได้ดี

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the effect for developing skill in reading, thinking, and writing by 4 MAT Model for Pratomsuksa 4 Students passing criterion 70%, and the number of students passing criterion not less than 80%, and 2) to study the competency situation of students' reading, thinking, and writing skill development of Pratomsuksa 4 Students. The target group included 25 Pratomsuksa 4 Students of Ban-nongo School, Granuan District, under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 4, during the first semester of 2008 school year. The research design was an Action Research including 3 action cycles. There were 2 kinds of instrument: 1) The instrument using for collecting data including 6 sub-units of Learning Unit and Learning Management Plans focusing on development in reading, thinking, and writing skills by 4 MAT Model, total of 24 plans, and 2) The instrument for reflecting the learning management effects including: The Students' Performance Assessment, The End Cycle Test, and The Learning Achievement Test, The Teachers' Teaching Observation Form, The Students' Learning Behavior Observation Plan, The Students' Interview Form, The Learning Management Evaluation Form, and The Students' Work-piece Analysis. Data were analyzed by using the Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), and Percentage.

The research findings found that:

1. the findings of reading, thinking, and writing skill development, found that the students with their average scores as 75.12%. There were 22 students passing the specified criterion as 88.00% which was higher than the specified criterion.

2. the findings of competency situation in reading, thinking, and writing skills, found that they could be concluded as follows

The reading competency, they could be efficiently able to catch the main ideas and concluded the notions from stories they had read.

The thinking competency, they could be efficiently able to clarify the notions for extending, explaining, or giving additional examples from the stories they had read.

The writing competency, they could efficiently able to understand the notions and writing for communication by determining situations and incidences differently from the stories they had read. They could make the theme of stories, assign the characters, scene of major incidences, and arrange for stories by using good language use and information management system.

คำสำคัญ : ทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน 4 MAT

Key Words : Reading Thinking and Writing Skills, 4 MAT

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชานักเรียนต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสร้างความเข้าใจ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมายที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล และให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่มุ่งเน้นการสอนภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามความสนใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้น การคิดและการสอนคิดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง แต่การสอนกระบวนการคิดหรือการสอนให้นักเรียนคิดเป็นยังเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาอยู่มาก ซึ่งโดยปกติแล้วทุกคนมีความคิดอยู่ในตัวไม่มากนักน้อย โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนมีลักษณะความคิดที่มีแบบแผน และสามารถพัฒนาได้มากกว่าผู้ใหญ่

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีความเกี่ยวข้องกับการคิดอย่างกลมกลืน เพราะภาษาเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้และการคิด (สมปิต, 2545) ส่วนทักษะการอ่านและทักษะการเขียนเป็นรากฐานที่สำคัญของการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาเด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถจับใจความในเรื่องที่อ่าน และสามารถเขียนถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดจากเรื่องที่อ่าน เขียนขยายความหรือเขียนบรรยายสิ่งที่ได้อ่าน โดยใช้ความสำคัญจากสิ่งที่เคยอ่านรวมกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตน

ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า เด็กที่มีความสามารถในการอ่านมักจะประสบความสำเร็จในการเขียน (กรรณิการ์, 2533)

จากความสำคัญและความจำเป็นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังกล่าว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระนี้จะควรจะทำให้เกิดผลดีมากที่สุด แต่ปัจจุบันนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ทำให้เกิดการสูญเสียเปล่าในเรื่องงบประมาณทางการศึกษาของชาติ ปัญหาดังกล่าวสมควรได้รับการแก้ไขให้นักเรียนในระดับ พื้นฐานมีความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นครู จึงต้องใช้กระบวนการที่หลากหลาย และยังคงมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่ารูปแบบการสอนที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน คือ การใช้รูปแบบ 4 MAT ของ Bernice McCarthy ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ (4 types of students) ได้แก่ ผู้เรียนที่ถนัดการใช้จินตนาการ ผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ ผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก และผู้เรียนที่ถนัดในการปรับเปลี่ยน (ทิตนา, 2548) ซึ่งลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับโครงสร้างทางสมองและ ระบบการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวา อีกทั้งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน สามารถเรียนและพัฒนาศักยภาพของเขาได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความสามารถในการคิด โดยใช้สมองทุกส่วนอย่างสมดุล เพราะศักยภาพในการเรียนรู้ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับการทำงานของสมองทั้งสองซีกอย่างสอดประสาน (เธียร, 2544)

ซึ่งการสอนโดยใช้รูปแบบ 4 MAT เป็นการพัฒนาสมองซีกซ้าย ซีกขวาสลับกัน จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน

จากสภาพปัญหา หลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนโดยใช้รูปแบบ 4 MAT เป็นรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นการสอนที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนและความสมดุลของสมองทั้งสองซีก มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 2) เพื่อศึกษาสภาพของความสามารถของนักเรียนด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนที่พัฒนาขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตรวจผลงานนักเรียน การทดสอบทำวงจร และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ นักเรียนต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด

หน่วยการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการบูรณาการสาระย่อยทั้ง 5 สาระ (สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการดู การฟังและการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดี วรรณกรรม) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้เป็นบทเรียนที่จัดระบบ ลำดับชั้น การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ ปัญญานำพาสู่ความสำเร็จ อยู่อย่างไทย ความกตัญญูกตเวที บ้านไร่ไผ่งาม เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก และหุบเขาทานตะวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนารูปแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ 4 MAT ซึ่งมีลำดับชั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ 8 ชั้น คือ ชั้นสร้างประสบการณ์ ชั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ และชั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด ชั้นพัฒนาความคิดด้วยข้อมูล ชั้นทำตามแนวคิดที่กำหนด ชั้นปรับแต่งแนวคิดเป็นของตนเอง ชั้นวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ และชั้นแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

สภาพความสามารถด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนของนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนและคุณภาพของผลการเรียนจากการสะท้อนผลการเรียนรู้ และตรวจชิ้นงานของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวิเคราะห์ชิ้นงานของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (อ้างอิงใน ประเพ็ญศรี, 2549) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 25 คน โรงเรียนบ้านหนองโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติการ

ชั้นสังเกตการณ์ และชั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ เมื่อครบวงจรการปฏิบัติการตรวจหนึ่งๆ จะสรุปหาข้อบกพร่อง จุดด้อย และหาแนวทางแก้ไขโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมการปฏิบัติกิจกรรมในวงจรการปฏิบัติ นำไปปรับปรุงวางแผนพัฒนาการปฏิบัติในวงจรต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT จำนวน 24 แผน

2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบทดสอบท้ายวงจร วงจรละ จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ แบบสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวิเคราะห์ชิ้นงานของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเตรียมความรู้พื้นฐานให้นักเรียนเข้าใจบทบาทและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT ใช้วงจรการปฏิบัติ 3 วงจร เก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในวงจรต่อไป หลังจากที่ดำเนินการเสร็จสิ้นในแต่ละวงจร ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายวงจร จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลเพื่อพัฒนาการสอนในวงจรต่อไป เมื่อดำเนินการทดลองครบทั้ง 3 วงจร ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบท้ายวงจรและการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญในเชิงอธิบายความ ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปผลการวิจัย และแสดงให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษานั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ เชิงเนื้อหา เพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่อง ปัญหา หรืออุปสรรคอย่างไร แล้วหาทางแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT มีผลที่ได้จากการประเมินผลงานร้อยละ 75.22 ผลที่ได้จากการทดสอบท้ายวงจรร้อยละ 74.20 และผลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 88.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80 ผลการศึกษาสภาพความสามารถด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน พบว่า ด้านการอ่านนักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปข้อคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการคิดนักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านมาขยาย อธิบาย หรือยกตัวอย่างประกอบ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ด้านการเขียนนักเรียนสามารถนำข้อคิดจากเรื่องที่อ่านมาทำความเข้าใจ

เข้าใจและเขียนสื่อสารโดยกำหนดสถานการณ์ เหตุการณ์ ที่แตกต่างไปจากเรื่อง ที่อ่าน สามารถวางแนวคิดของเรื่อง กำหนดตัวละคร จาก เหตุการณ์ สำคัญและผูกเป็นเรื่องราวนำเสนอโดยใช้ภาษา และการจัดระบบข้อมูลได้ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ

1) ด้านการอ่าน การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT มีแนวคิดว่าการเรียนรู้และการสอนจะต้องมีลักษณะที่เคลื่อนไหวอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการรับรู้ประสบการณ์และค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจในแง่มุมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการคิดวิเคราะห์และค้นหาประสบการณ์ใหม่ที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพื่อช่วยสร้างความคิดรวบยอดหรือข้อสรุปที่เป็นหลักการ ด้วยเหตุนี้ทำให้นักเรียนแสวงหาข้อมูลใหม่จากการอ่าน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ ฟังประสงค์ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ (2542) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีพลังเมื่อผู้เรียนอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสรรค์ด้วยตนเองและได้เห็นผลงานของตนเองที่มีความหมาย และสร้างความพึงพอใจส่วนตัว อันจะเป็นแรงจูงใจที่ดี และการมีโอกาสนเลือกปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญ หากผู้เรียนมีทางเลือกมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่จะเกิดความอยากลงมือกระทำก็มากขึ้นเท่านั้น เมื่อผู้เรียนสนใจงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งอย่างจริงจัง โอกาสที่ได้ความรู้ใหม่ ๆ ยิ่งมีมากขึ้น

2) ด้านการคิด การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT เป็นการเรียนรู้ที่ได้คำนึงถึงการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมกระบวนการคิดทุกขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านการเรียนรู้อย่างสมดุล รู้จักคิด วิเคราะห์ ซึ่งผลของการคิดสามารถตรวจสอบได้จากการเขียน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมหมาย (2546) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนได้

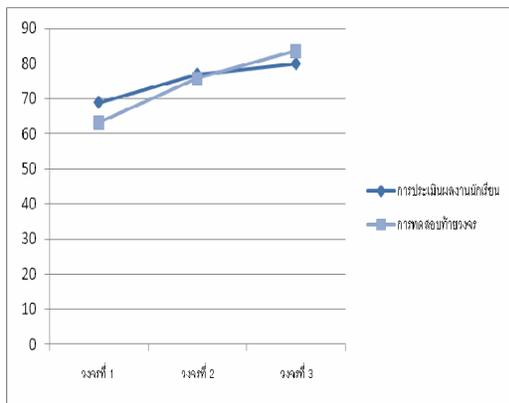
รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกคิดวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเขียนที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการเขียน การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเขียนดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความคิดรวบยอดจากกระบวนการคิดและกระบวนการอ่านจากชั้น Why และ What นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิมได้เป็นอย่างดี จึงนำมาสู่การเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมในชั้น How ประกอบกับมีการนำเสนอผลงานหน้าชั้น นักเรียนได้ช่วยกันวิเคราะห์ผลงาน แก้ไข ตรวจสอบผลงานร่วมกัน โดยมีครูเป็นผู้จัดบรรยากาศที่ช่วยกระตุ้น พร้อมทั้งให้แรงเสริม และแนะนำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมในชั้น If ก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ (2533) ที่กล่าวว่า ในการสอนเขียน ครูต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในด้านการเขียนให้กับเด็ก จะช่วยให้การเขียนบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

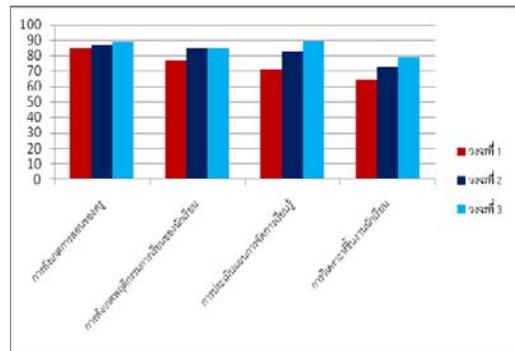
4) ด้านการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงแบบการเรียนรู้ของนักเรียน 4 กลุ่ม นักเรียนได้เรียนรู้ตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้น และท้าทายที่จะเรียนรู้ ดังที่ แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990) กล่าวว่า การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและศักยภาพของตนเอง ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มที่และมีความสุขในการเรียนตามรูปแบบของตนเองพร้อมทั้งได้ปรับตัวในการเรียนรู้ในรูปแบบของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ (2542) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัด ความสามารถ ประสบการณ์และรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันไป เมื่อเรียนรู้ร่วมกันจึงทำให้

เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยผู้เรียนที่มีประสบการณ์การเรียนรู้น้อยกว่าสามารถเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์การเรียนรู้มากกว่า ในขณะที่ผู้เรียนที่มีประสบการณ์มากกว่าก็มีโอกาสเพิ่มทักษะการเรียนรู้จากการช่วยอธิบายความรู้ให้ผู้อื่น และส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนในทางที่ดี ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ประกอบกับรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยประเภทที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน นั่นคือ การวางแผน การลงมือกระทำจริง การสังเกต และการสะท้อนผลการปฏิบัติ ดำเนินการต่อเนื่องกันไปจนกว่าจะได้อุปสรรค ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาและแก้ไขปัญหาลดเวลา ส่งผลให้นักเรียน มีพัฒนาการด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนดีขึ้น

ผลการพัฒนาและการศึกษาสภาพความสามารถด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนที่พัฒนาขึ้นของนักเรียน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน

แผนภูมิที่ 2 แสดงผลการศึกษาสภาพความสามารถด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4 MAT เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ครูผู้สอนควรจัดตารางเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละชั้น หรือแยกแต่ละชั้นออกเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ 4 MAT ในการศึกษาการคิดในลักษณะอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

3) ควรใช้เทคนิควิธีการแบบร่วมมือเข้า ร่วมกับการใช้รูปแบบ 4 MAT เพื่อส่งเสริมให้ระบบการทำงานกลุ่มของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ พวงเกษม. 2533. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ทศนา แคมมณี. 2548. ศาสตร์การสอน :

องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เถียร พานิช. 2544. 4 MAT การจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ
การเรียนรู้ของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สวดสิ่วส์ตีว่งษ์.

ประเพ็ญศรี ไกรอนุพงษ์. 2549. การพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดย
ใช้แผนที่ความคิด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.

สมปัด ตัญตรัยรัตน์ และคณะ. 2545. เรียนรู้
ภาษาไทยโดยเน้นกระบวนการคิด
สอนให้คิด คิดแล้วเขียนเขียนจาก
ความคิด. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมหมาย ปวะบุตร. 2546. การศึกษาความสามารถ
ทางการเขียนและความสนใจในการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

McCarthy, Bernice. 1990. Using the 4 MAT
System to Bring Learning Styles to
Schools. Eric Accession : NISC
Discover Report.